

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Vita Et Epistolae Bonifacii Papae VII. Vvlgò VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

VITA ET EPISTOLÆ

BONIFACII PAPÆ VII.

VVLGO VIII.

ANNO
CHRISTI
1294.

BONIFACIUS VIII. patria Anagninus, antea Benedi-
ctus Caietanus vocatus, Neapoli ipsa vigilia natiuitatis, vir doctrina quidem insignis, & rerum experientia laudabilis, verum supra modum ambitiosus & arrogans, in locum Cælestini sese pontificatu abdicantis subrogatus est anno Christi 1294. tempore Adolphi & Alberti imperatorum. Nactus pontificatum, indulta & fauores per prædecessores suos Cælestinum (quem metu futuri schismatis, teste Eberhardo, recludi mandauit) & Nicolaum concessa abrogauit. Gibellinos persecutus contra Columnenses implacabile odium concepit: ex quorum familia duo cardinales schismatici per ipsum denunciati sunt, & omnibus thesauris spoliati. Præneste obsidione cingit, ac diripit; idem quoque ad Zagalorum & Columnam fecit. Sciarra Gibellinorum patronus, pontificis furorem declinans in piratas incidit. Omnium apostolorum & euangelistarum, item quatuor doctorum ecclesiæ, festa sub duplici officio celebrari instituit. Sextum librum decretalium compilari iussit. Eugubium, quæ Gibellinorū auspiciis ab ecclesia defecerat, recuperauit. Alberto Austria duci imperii confirmationem bis terque petenti denegauit. Reate existens cum vehementi terræmotu multa ædificia ruinam passa fuissent, ipse sibi in medio prati domum ligneam construi iussit. Aliquot cardinales creauit. Anno 1300. mense Decembri annum Iubilæum instituit, quem annum sanctum vocant, vt centesimo quoque anno celebraretur. Hæresin Fraticellorum, sacramenta & potestatem ecclesiasticam contemnentium, promiscuos concubitus exercentium, animarum purgatarum beatitudinem ad extremum iudicii diem vsque differri docentium, condemnauit. Corpus cuiusdam Hermanni, qui, vt scribunt Platina & Sanderus, Fraticellorum dux erat, Ferrariæ exhumari & cremari iussit, licet pro sancto coleretur. Patrimonii S. Petri administrationem Carolo Valefio comiti concedi-

Concil. Tom. 28.

Q999 ij

dit. Philippum IV. cognomine Pulcrum, Franciæ regem, ob violatū ius gentium iuste excommunicauit. Nam cum Apamensem episcopum sedis apostolicæ legatum ideo in carcerem coniecisset, quod eum ad expeditionem Hierosolymitanam additis quibusdam minis exhortatus fuisset, monitusque a Bonifacio, vt sub pœna depositionis legatum dimitteret, rex, teste Antonino, non modo non paruit, sed etiam vias inter Franciam & pontificem interclusit. Conuocatis prælatis & nobilibus Francorum rex coram abbate Cisterciense a sententia pontificis appellauit: sed abbas interpositam appellationem non accepit. Conducit ergo, iniuriam sibi illatam vlturus, Sciarram Columnensem e manibus piratarū a se redemptum, eumque cum Nogaretio Gallo equite Romam misit: qui noctu Anagniam ingressus, pontificem nihil metuentem & pontificalibus indutū inueniens, Domino disponente, ob dignitatem sedis apostolicæ non est ausus mittere in eum manus, sed prædæ cum suis triduo vacans papam custodiæ commisit: liberatus autem post triduum a ciuibus Romam rediit, vbi confectus tædio & mœrore trigesimo quinto die post moritur, anno Domini 1303. v. Idus Octobris. cum sedisset annos 8. menses 9. & dies 17. in S. Petro sepultus est, in sacello quod ipse extruxerat. Pulpitum ipse quoque erigi in Laterano procurarat, ex quo excommunicationes die Iouis sancto publicabantur: vbi etiam Philippus & Columnenses anathemate notati fuerant. Et, vt ait Panuinius, decretum Gregorii X. de creatione pontificis approbavit; id quod etiam Cælestinus fecerat.

EPISTOLA I.

BONIFACII PAPÆ VIII.

AD ROBERTVM ARCHIEPISCOPVM
CANTVARIENSEM.

Vt præsentet regi literas quas sibi mittit pro Scotis.

Bonifacius episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri archiepiscopo Cantuariensi salutem & apostolicam benedictionem.

FREQVENS & inculcata fide dignorum assertio ac fama diuulgantis eloquium nostro patefecerunt audi-

tui excessus, molestias, turbationem, damna, iniurias & iacturas, per carissimum in Christo filium nostrum Eadvardum regem Angliæ illustrem, & officiales, ac gentem ipsius, contra regnum Scotiæ ac praelatos, & clericos, & personas ecclesiasticas religiosas & sæculares, nec non ecclesias, monasteria, & alia religiosa loca, & habitatores & incolas dicti regni, & bona eorum etiam attentata. Nosque nolentes, sicut nec debemus, talia sub dissimulatione transire, regem ipsum per literas nostras, quas tibi mittimus per te præsentandas eidem, seriosas hortamur, vt episcopos, clericos, & personas ecclesiasticas dicti regni, quos adhuc tenere dicitur captiuatos, restitui faciat pristinae libertati, & officiales reuocet, quos in eodem regno asseritur posuisse, atque ad præsentiam nostram suos mittat procuratores & nuntios, cum omnibus iuribus & munimentis suis, si crediderit in præfato regno, vel aliqua eius parte, ius aliquod se habere. Nihilominus lites, quæstiones, & controuersias quaslibet, inter ipsum regem & prælibatum regnum Scotiæ, ac praelatos, clericos, & personas sæculares eiusdem regni subortas, & quæ possunt in posterum ex quibuscumque causis præteritis exoriri, totumque negotium ad decisionem & determinationem sedis apostolicæ, per dictas nostras reducimus literas, & etiam reseruamus, ac decernimus irritum & inane, si secus scienter vel ignoranter a quoquam in hac parte contigerit attentari. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta in virtute obedientiæ, & sub pœna suspensionis ab administratione spiritualium & temporalium districte præcipiendo mandamus, quatenus præfatas literas nostras eidem regi, sublato dilationis obstaculo, repræsentes, ac ipsum ad ea quæ sibi scribimus vt in exhortationibus acquiescat efficaciter animes & inducas. Diem quoque, quo sibi prædictas præsentaueris literas, & quidquid feceris, quidve ipse responderit & fecerit in hac parte, nobis per tuas literas patentes, harum seriem continentes, fideliter & seriosius intimare procures.

Datum Anagninæ, quarto Kalendas Iulii, pontificatus nostri anno quinto.

EPISTOLA II.

BONIFACII PAPÆ VIII.

AD EADVWARDVM I. ANGLIÆ REGEM.

Quod regnum Scotiæ pertineat ad ecclesiam
Romanam.

*Bonifacius episcopus seruus seruorum Dei carissimo in Christo
filio Eadwardo regi Angliæ illustri salutem
& apostolicam benedictionem.*

SCIMVS, fili, & longo iam temporis spatio magistra nos rerum experientia docuit, qualiter erga Romanam matrem ecclesiam, quæ te gerit in visceribus caritatis, regiæ deuotionis affectus exuberat, reuerentiæ zelus viget, quodque promptus sedis eius verbis obtemperas, & beneplacitis acquiescis. Quamobrem firmam spem gerimus, plenamque fiduciam obtinemus, quod regalis sublimitas verba nostra benigne recipiat, diligenter intelligat, efficaciter prosequatur. Sane ad celsitudinem regiam potuit peruenisse, & in tuæ libro memoriæ nequaquam ambigimus contineri, qualiter ab antiquis temporibus regnum Scotiæ pleno iure pertinuit & adhuc pertinere dignoscitur ad ecclesiam supradictam: quodque illud, sicut accepimus, progenitoribus tuis, regni Angliæ regibus, siue tibi feudale non extitit, nec existit. Qualiter etiam claræ memoriæ Henricus rex Angliæ, pater tuus, tempore discordiæ siue belli inter ipsum & quemdam Simonem de Monteforti suosque fautores & complices suscitata, a recolendæ memoriæ Alexandro eiusdem Scotiæ rege, ac ipsius Henrici genero auxilium sibi petit exhiberi. Et ne huiusmodi auxilium iure cuiuslibet subiectionis aut debiti petendum seu præstitum notaretur, præfatus Henricus eidem regi Scotiæ suas patentes duxit literas concedendas, per eas firmiter recognoscens prædictum auxilium recepisse, vel se recepturum dumtaxat de gratia speciali. Præterea cum successu temporis præfati regis Scotiæ, tui sororii, tunc viuentis, in tuæ coronationis solenniis habere præsentiam affectares, sibi per tuas patentes tenere literas curasti, quod in ipsis solenniis eius

habere præsentiam non ex debito, sed tantum de gratia intendebas. Et cum etiam rex ipse pro Tindaliæ ac de Poynerre terris, in regno Angliæ positus, se ad tuam præsentiam personaliter contulisset, tibi fidelitatem solitam impensurus, idem in præfatione fidelitatis huiusmodi, multis tunc præsentibus viux vocis oraculo publice declaravit, quod pro terris eisdem, sitis tantum in Anglia, non vt rex Scotiæ, neque pro Scotiæ regno, fidelitatem exhibeat eandem; quinimo palam extitit protestatus, quod pro regno ipso tibi fidelitatem præstare seu facere aliquatenus non debebat, vtpote tibi penitus non subiecto. Tuque sic oblatam fidelitatem huiusmodi admisisti. E tua quoque non creditur excidisse memoria, qualiter eodem rege Scotiæ de medio quondam sublato, Margareta puella, nepte tua, tunc minoris ætatis, herede sibi relicta, non ad te velut ad dominum peruenit custodia regni memorati, sed certi eiusdem regni proceres ad eius custodiam extiterunt electi, quodque postmodum dispensatione ab apostolica sede obtenta super matrimonio contrahendo inter dilectum filium nobilem virum Eadvardum natum tuum, & Margaretam prædictam dum viueret; si ad id procerum dicti regni accederet vel haberetur assensus, tu eisdem proceribus per tua scripta cauuisse dignosceris, priusquam vellent huiusmodi matrimonio consentire, quod regnum ipsum penitus liberum, nullique subiectum, seu quouis modo submissum in perpetuum remaneret, quodque in pristinum seu talem ipsius statum restitueretur omnino, si ex huiusmodi matrimonio contrahendo liberos non extare contingeret, ac nomen & honorem vt prius pariter retineret, tam in suis sibi seruandis legibus, & præficiendis officialibus dicti regni, quam parliamentis tenendis tractandis causis in ipso, & nullis eius incolis extra illud ad iudicium euocandis. Et quod in tuis patentibus literis inde confectis hæc plenius & seriosius contineri noscuntur. Præfata insuper Margareta de præsentis luce subtracta, & tandem super successione dicti regni Scotiæ suborta dissensionis materia inter partes, ipsius regni proceres, metuentes sibi dictoque regno posse occasione huiusmodi præiudicium generari, non aliter ad tuam præsentiam extra ipsius ac-

cedere limites voluerunt, nisi per te patenti scripto caueretur eisdem, quod id non fiebat ex debito, sed ex gratia speciali: quodque nullum exinde ipsius regni libertatibus posset dispendium imminere. Et licet (vt dicitur) super statu eiusdem regni Scotiae ac eius prius habita libertate, regno ipso tunc carente praesidio defensoris, per ipsius regni proceres, tunc velut acephalos, & duos vel aurigae suffragium non habentes, siue per illum, cui praefati regni regimen, licet indebite, diceris commisisse, contra morem solitum aliqua fuerint haecenus innouata, ea tamen, utpote per vim & metum quae cadere poterant in constantem elicitata, nequaquam debent de iure subsistere, aut in eiusdem regni praerudicium redundare. Ceterum nobis nullatenus venit in dubium, quin potius certi sumus, quod cum apostolicae sedis praecellens auctoritas per suas literas in Angliae & Scotiae regnis simul alicui legationis committit officium exequendum, vel pro quauis causa, quam rationabilem reputat, decimae solutionem indicit, huiusmodi apostolicae literae ad praefatum Scotiae regnum se aliquatenus non extendunt, speciali praedictae sedis priuilegio Scotis indulto penitus obsistente, prout tempore felicitis recordationis Hadriani papae praedeccessoris nostri, tunc S. Hadriani diaconi cardinalis, & per ipsius sedis literas simul in regnis ipsis legati, cum quo familiariter tunc eramus, contigit euidenter. Nam legatus ipse ad praefatum regnum Scotiae aliquatenus admissus non extitit, donec per literas speciales apostolicas sibi legationis fuit commissum officium in eodem. Praeterea noscere potest regia celsitudo, qualiter regnum ipsum per beati Andreae apostoli venerandas reliquias, non sine superni numinis grandi dono, acquisitum & conuersum extitit ad fidei catholicae unitatem: qualiter etiam antiquis temporibus Eboracensis archiepiscopus, qui tunc erat, mora per eum super iure metropolitico aduersus praelatos Scotiae quaestione, in qua dictum antiquitus fuisse commemorat, Memento quod sumus tui, ut cetera quae inde sequuntur silentio relinquamus, pro se sententiam obtinere nequiuit, quamuis alia plura & varia, quae in hac parte rationabiliter proponenda se offerunt, ex quibus ad haec tibi scribenda mouemur, praeterea calamus, ne inde forsitan
sensi-

ensibus regiis tadium generetur. Hæc profecto, fili carissime, infra claustra pectoris solícite considerare te conuenit, & attendere diligenter, ex quibus nulli in dubium ueniat, regnum Scotiæ prælibatum ad præfatam Romanam ecclesiam pertinere, quod tibi nec licet, nec licuit, in ipsius ecclesiæ, ac multorum præiudicium, per uolentiam subiugare, tuæque subiicere ditioni. Cum autem, sicut habet fide digna & nostris iam pluries auribus inculcata relatio, famæque præcurrentis affatibus diuulgatur, tu præmissa, ut debueras, non attendens, neque debita consideratione discutiens, & ad occupandum & subiugandum ditioni regiæ regnum ipsum, tunc regis auxilio destitutum, uehementer aspirans, & tandem ad id exercens potentia tuæ vires, uenerabilibus fratribus nostris Roberto Glascoensi, & Marco Sodorensi episcopis, & nonnullis clericis, & aliis personis ecclesiasticis dicti regni, ut dicitur, captis, & carceralibus uinculis traditis; quorum aliquos, sicut asseritur, squalor carceris uolentus extinxit: ac etiam occupatis castris, & (prout fertur) monasteriis, aliisque religiosis locis quamplurimis dirutis, seu destructis, ac damnis grauibus eiusdem regni habitatoribus irrogatis in eiusdem regni partibus officiales regios posuisti, qui prælatos, ceteros clericos, & ecclesiasticas ac etiam sæculares dicti regni personas, multimodis perturbare molestiis & afflictionibus variis, & diuersis impetere non uerentur, in diuinæ maiestatis offensam, sedis memoratæ contemptum, regiæ salutis & famæ dispendium, iuris iniuriam, & graue scandalum fidelium plurimorum. Regalem itaque magnificentiam rogamus & hortamur attente, ac obsecramus in eo qui est omnium uera salus, quatenus solerter attendens, quod ex debito pastoralis officii nostris humeris incumbentis, ad conseruanda & gubernanda solícite bona iuraque omnia ecclesiæ supra dictæ tenemur, quodque homini plusquam Deo deferre non possumus nec debemus, prædictos episcopos, clericos, & personas ecclesiasticas, quos adhuc carcer regius tenet inclusos, pro diuinæ & apostolicæ sedis ac nostra reuerentia (sublato difficultatis & dilationis obiectu) benigne restitui facias pristinae libertati, dictosque officiales de regno Scotiæ reuoces memorato. Sic te in his

prout speramus & cupimus, promptis & efficacibus studiis habiturum vt apud caelestem regem, pro minimis gratia rependentem, non immerito reddaris acceptior, gratior habearis, & præter laudis humanæ præconium tibi proinde prouenturum, apostolicæ sedis fauorem & gratiam possis vberius promereri. Si vero in eodem regno Scotiæ, vel aliqua eius parte, ius aliquod habere te asseris, volumus quod tuos procuratores & nuntios ad hoc specialiter constitutos cum omnibus iuribus & munimentis tuis, huiusmodi negotium contingentibus, infra sex menses a receptione præsentium numerandos, ad nostram præsentiam mittere non omittas, cum parati simus tibi tamquam dilecto filio plene super præmissis exhibere iustitiæ complementum, & iura (si qua habes) inuiolabiliter obseruare. Nos enim nihilo minus extunc lites, quæstiones, & controuersias quaslibet, inter te denique & regnum Scotiæ, ac prælatos, clericos & personas sæculares eiusdem subortas, & quæ possunt in posterum ex quibusuis causis prædictis exoriri, totumque negotium prædicta contingens, aut aliquod eorumdem, ad cognitionem & determinationem sedis eiusdem, præsentium tenore reducimus, & etiam reseruamus, decernentes irritum & inane, si secus scienter vel ignoranter a quoquam in hac parte contigerit attentari. Datum Anagninæ v. Kalendas Iulii, pontificatus nostri anno quinto.

EPISTOLA

ROBERTI ARCHIEPISCOPI
CANTVARIENSIS

AD BONIFACIUM PAPAM VIII.

Certificatio archiepiscopi domino papæ missa super
negotiis Scotiæ.

Sanctissimo in Christo patri, & domino suo reuerendo, si placet, domino Bonifacio diuina prouidentia sacrosanctæ Romanæ ac vniuersalis ecclesiæ summo pontifici, suus filius deuotus Robertus, permissione diuina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, pedum oscula beatorum, cum promptitudine iuxta posse parendi mandatis papalibus ac præceptis.

MANDATVM sanctæ & reuerendæ paternitatis vestræ sub bulla plumbea nuper recepi, tenorem conti-

nens infra scriptum: Bonifacius episcopus, &c. Frequens & inculcata fide dignorum, &c. De verbo ad verbum recitanda totam bullam proxime præcedentem. Cuius delator quasdam alias literas apostolicas nobili principi domino Eadwardo Dei gratia regi Angliæ illustri directas, & per me ex iniuncto paternitatis vestræ præsentandas in continenti exhibuit, quasi sub eodem contextu. Quo quidem mandato vestro, vna cum literis supra scriptis reuenter admisso, ac statim coram me recitato, præparavi farciunculas, vecturas, & sumptus, extunc de die in diem, & familiam ordinavi ad veniendum pro expositione & expeditione eorum quæ mihi per vos mandabantur ad ipsum dominum regem, qui tunc agebat in remotioribus partibus regni sui, versus Scotiam, distantibus a loco vbi mandatum vestrum receperam per viginti vel circiter moderatas dietas. Et antequam venirem continuatis dietis cum omni festinatione ad ciuitatem Carleolum, quæ est in marchia Scotiæ, ingressus fuit idem rex cum exercitu suo partem regni Scotiæ, quæ vocatur Galuedia. Cumque diligenter explorando recepissem a viris fide dignis sæcularibus & religiosis, ipsius patriæ notitiam habentibus, quod ad regem vsque ad Kriandbright, in arctissimis locis Galuediæ progressum, mihi tutus non patebat accessus, tamen propter Scotos sine capitis regimine existentes, & alios latrunculos prædas & sanguinem Anglorum sitientes, qui cum duce exercitus eorundem occupauerant media loca inter Carleolum & ipsum dominum regem, distantem ab eadem ciuitate fere per quadraginta milliaria, cum propter victus & hospitii defectum, qui in itinere medio, vastata tota patria, reperire vel per eam asportari nequibant: ego per obedientiæ necessitatem ex parte vna, & per tanta pericula in tam longinquis partibus de mea diœcesi & prouincia, quæ ex altera nimium nos vrgebant, arctatus, maxime non inuento inter sæculares vel religiosos quoquam qui aduentus mei causam ipsis Scotis verbo tenus, vel per literas meas, propter mortis periculum, auderet deferre, & mihi securum conductum petere ab eisdem, aliud remedium prout potui exquirens, direxi duos ex familiaribus meis ad dominum regem prædictum, cum literis meis, nauigio per quosdam

periculosos transitus maris; significans sibi per easdem aduentum meum & eius causam, & petens quod propter reuerentiam sedis apostolicæ, cuius eram nuntius, sibi significaret, vbi, qualiter, & quando, ad eum tute accedere possem propter viarum discrimina, quæ sibi per easdem meas literas nuntiaui. Cuius responso ab eisdem nuntiis, non minima pericula in mari & itinere eundo & redeundo euasis, per literas regias mihi delato, quibus continebatur quod ipse dominus rex nihil securi pro me sciuit ad vitanda dicta pericula, quam quod cum domina regina vxore sua, pro qua miserat, venirem ad partes Gerevvi-kes, ad locum vbi disposuit eidem dominæ obuiare, deficiente nauigio, quo vna cum equis & familiaribus meis necessariis vehi possem per mare. Quod dum nuntii mei transferunt tam periculose versus regem, ventis etiam quasi continue validis & contrariis existentibus, morabar in confiniis Scotia, quærendo de loco in locum victus sufficientiam potius quam abundantiam, circa sex septimanas securioris progressus ad regem opportunitatem non tam dispendiose quam anxie expectando. Denique cum audirem diligentius explorando quod idem dominus rex cum exercitu suo in redeundo versus castrum de Caerlandrok, quod prius ceperat, in Scotia fixisset tentoria, iuxta nouam abbatiam Duzquer in Galuedia, malens periculo me meos ac mea exponere, quam in tam longinquis partibus, quodammodo vacuis, extra meam diœcesim & prouinciam diutius sic languere, latitans in quibusdam locis secretis iuxta mare, quod diuidit Angliam & Galuediam, captata temporis opportunitate, in reflexu maris, ductus ab his quos non oportebat viæ transitus ignorasse, transiui per quatuor meatus aquarum maritimos cum equis & phaleris, nomine magis (ratione profunditatis aquarum) quam litoris & viuorum fabulorum introitu & exitu periculosos, & quasi inopinata veni die Veneris proximo post festum sancti Batholomæi apostoli vltimo iam transacto ad dictum dominum regem, in medio exercitu suo tunc in prandio existentem: & quia non potuit, vt dicebat, eo die vacare, mandauit mihi illo die in sero per duos de maioribus comitibus, qui tunc assistebant ei, quod in craftino, videlicet fab-

bato sequente, audiret me benigne. Adueniente igitur ipso die sabbati coram deuotissimo iuvene domino Eadwardo filio dicti regis, comitibus, baronibus & aliis militibus sui exercitus, in magna multitudine confluentibus, ac dicto domino regi assistentibus, recitato mandato vestro prædicto mihi transmissio, literas sanctæ paternitatis vestræ præfato domino regi directas, auctoritate eiusdem mandati præsentavi eidem: quas ipse dominus rex reuerenter recipiens, eas publice legi coram omnibus, & in Gallica lingua fecerat patenter exponi. Quibus auditis patienter a singulis, animavi ipsum, & induxi modis quibus potui & sciui, quod vestris exhortationibus, quoad ea quæ in dictis literis exponebantur, pareret in omnibus reuerenter. Postmodum me secedente ab eo cum clericis meis ad mandatum suum, dum deliberaret super his cum dictis proceribus suis, ac demum reuocato respondit mihi coram eisdem per interpositam personam sub hac forma:

Responsio archiepiscopo Cantuariensi ad literas apostolicas.

Domine archiepiscope, fecistis ex parte superioris & reuerendi patris domini papæ quamdam monitionem, contingentem statum & ius regni Scotiæ. Verum quia consuetudo est regni Angliæ quod in negotiis contingentibus statum eiusdem regni requiratur consilium omnium quos res tangit, ac instans negotium regni Scotiæ tangit statum & ius regni Angliæ, pluresque sunt prælati, comites, barones, & alii regni Angliæ proceres absentes, qui non sunt nec fuerunt in isto exercitu, quos dictum contingit negotium, quibus etiam inconsultis responderi non poterit dicto summo patri nostro, aut vobis finaliter. In hac parte intendit dominus noster rex super contentis in literis dicti patris quamcitus poterit commode eosdem absentes, & nunc præsentés, simul consulere, & cum eisdem deliberatius tractare, ac per nuntios proprios eidem summo pontifici super his de communi eorum consilio respondere.

Quod quidem responsum idem dominus rex sic in sua præsentia nomine suo factum ratificauit, ac etiam expresse

approbavit. Dum igitur cum tali responso, coram tanta multitudine magnatum & aliorum fide dignorum mihi facto, licentius diuertissem ab eo, & versus propria reuertissem, audiui quod idem dominus rex statim infra quadriduum post recessum meum rediit cum exercitu suo ad partes Angliæ: & singulis quasi de exercitu suo ad propria cum equis & armis remeantibus, idem dominus rex exercitu sic disperso, paucis enim comitantibus, & secum retentis, perendinare disposuit, vt dicebatur communiter, apud quamdam abbatiam, quæ vocatur Holmcoltran, in confiniis Scotiæ supra mare. Et sic mandatum vestrum cum omni qua potui diligentia sum reuerenter in omnibus executus. Valeat semper & crescat in Domino ad suæ ecclesiæ regimen apostolica celsitudo vestra.

Datum apud Otteford, octauo Idus Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo.

EPISTOLA
EADVVARDI REGIS ANGLIÆ.
ADBONIFACIUM PAPAM VIII.

Respondet Bonifacio super Scotiæ negotiis.

Sanctissimo in Christo patri domino Bonifacio, diuina, &c. Eadwardus, &c. infra scripta, non in forma, nec in figura iudicii, sed omnia extra iudicium pro seruanda sanctæ paternitatis vestræ constantia, vobis transmittimus exhibenda.

ALTISSIMVS inspector cordium vestræ scrinio memoriæ indelebili stylo nouit inscribi, quod antecessores & progenitores nostri reges Angliæ, iure superioris & directi domini ab antiquissimis retro temporibus regno Scotiæ & omnibus ipsius regibus & temporibus annexis præfuerunt, & ab eisdem pro regno Scotiæ, & eiusdem proceribus, a quibus habere volebant, legalia homagia receperunt, & fidelitatis debita iuramenta receperunt. Nos iuris & domini possessionem continuantes huiusmodi pro tempore nostro, eadem iuramenta recepimus tam a rege Scotiæ, quam ipsius regni proceribus. Quinimo tanti iuris & domini prærogatiua super regnum Scotiæ & eiusdem reges gaudebant, quod regnum ipsum fidelibus suis conferebant. Reges etiam ex iustis causis a-

mouebant, & constituerunt sub se loco ipsorum alios re-
 gnaturos, quæ procul dubio ab antiquo notoria fuisse &
 esse creduntur apud omnes, licet aliud forsân paternis ve-
 stris auribus per pacis æmulos, & rebellionis filios, falsa in-
 sinuatione suggestum fuerit, a quorum machinosi & ima-
 ginariis figmentis, vt vestræ sanctitatis oculus auertatur
 suppliciter quæsumus, & paternam clementiam & excel-
 lentiam deuotis affectibus exoramus, vt breuitatis causâ
 gestis antiquorum temporum saluis quiddam exempli
 causâ tangamus. Sub temporibus itaque Heli & Samuelis
 prophetarum vir quidam strenuus & insignis, Brutus no-
 mine, de genere Troianorum, post excidium vrbis Troia-
 næ cum multis nobiles Troianorum applicuit in quam-
 dam insulam tunc Albion vocatam, a gigantibus inhabi-
 tatam, quibus sua & suorum seductis potentia, & occisis,
 eam nomine suo Britanniam, sociosque suos Britannos
 appellauit, & ædificauit ciuitatem, quam Trinouantum
 nuncupauit, quæ modo Londinum nuncupatur. Et post-
 ea regnum suum tribus filiis suis dimisit, scilicet Locrino
 primogenito illam Britannia partem quæ nunc Anglia
 dicitur, & Albanacto filio secundo nato illam partem
 quæ tunc Albanea a nomine Albanacti, nunc vero Sco-
 tia nuncupatur, & Cambro filio iuniori partem illam no-
 mine suo tunc Cambriam vocatam, quæ nunc Vallia
 vocatur, referuata Locrino regia dignitate. Itaque bien-
 nio post mortem Bruti applicuit in Albania quidam rex
 Hunorum, nomine Humber, & Albanactum fratrem Lo-
 crini occidit: quo audito Locrinus rex Britonum perfe-
 cutus est eum: qui fugiens submersus est in flumine, quod
 de nomine suo Humbrus vocatur, & sic Albania reuertit-
 tur ad illum Locrinum. Item Dunvallio rex Britonum,
 Scatarum regem Scotia sibi rebellem occidit, & terram
 eius in deditionem recepit. Item duo filii Dunvallionis,
 scilicet Belinus & Brennius, inter se regnum patris sui di-
 uiserunt, ita quod Belinus senior diadema insulæ cum
 Britannia, Vallia & Cornubia possederit, Brennius ve-
 ro sub eo regnaturus Scotiam acciperet: petebat enim
 Troiana consuetudo, quod dignitas hereditatis primo-
 genito perueniret. Item Arthurus rex Britonum famo-
 sissimus Scotiam sibi rebellem subiecit, & pene totam

gentem deleuit. Et postea quemdam nomine Anselmum regem Scotiae praefecit: & cum postea idem rex Arthurus apud ciuitatem Legionum festum faceret celeberrimum, interfuerunt ibi omnes reges sibi subiecti, inter quos Anselmus rex Scotiae, seruitium pro regno Scotiae exhibens debitum, gladium regis Arthuri detulit ante ipsum, & successiue omnes reges Scotiae omnibus regibus Britonum fuerunt subiecti; succedentibus autem regibus Angliae in praedicta insula, & ipsius monarchiam & dominium obtinentibus subsequenter.

•••••
 * CONCILIVM LVGDVNENSE, ANNO
CHRISTI
1297.
 QVO INHIBETVR PRINCIPIBVS NE
 sacerdotibus vectigalia imponant, habitum anno Do-
 mini MCCXC VII. tempore Bonifacii papae VIII.

NOTA.

* Concilium.] Hae Synodus, inquit Genebrardus libro quarto chronici, celebrata fuit praeside Bonifacio pontifice: qui animaduertens quotidie principes noua vectigalia sacerdotibus imponere, interdum sine iusta causa, interdixit in eo Concilio ne posthac id facerent, neve sacerdotes iniussu Romani pontificis illa imposita conferrent. Hae ex Polydoro libro decimosextimo Anglica historiae Genebrardus.

•••••
 * CONCILIVM ROMANVM, ANNO
CHRISTI
1302.
 QVO PHILIPPVS REX FRANCORVM
 excommunicatur, habitum anno Domini
 MCCCII. tempore Bonifacii papae VIII.

NOTA.

* Concilium.] Occasionem, causam & acta habiti Concilii Conradus Vecerius in vita Henrici septimi imperatoris his verbis describit: Anno a Christo Salvatore genito millesimo trecentesimo secundo, Francorum rex Philippus, cognomento Pulcher, graue aduersum pontificem maximum Bonifacium octauum conceperat odium, tum Gibellina factionis studiosiorem existimans, tum quod fidem temere prauaricatum contenderet. Promississe enim sibi paucis ante annis, cum alia quadam, tum de summa Romani imperii potestate ab Germanis ad Gallos traducenda, atque adeo Carolum fratrem diserte fuisse in conuentis nominatum, cui id decus primum assignaretur. Hae videlicet pollicita nunc cecidisse ad